

१४ व्या वित्त आयोगांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या बीड व परभणी येथील २ कौटुंबिक न्यायालयांना ज्या दिनांकास ती सुरु झाली आहेत तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी मंजुरी देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
विधि व न्याय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : कौटुंबिक-१११६/प्र.क्र.२२२/का-९
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक: २४ मार्च, २०२१

- वाचा :-** १. केंद्र शासनाचे दि.२९ मे, २०१५ चे पत्र (१४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी)
२. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र.कौटुंबिक-१११६/६२९/प्र.क्र.१८९/का-९, दि.२०.०७.२०१६.
३. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र. कौटुंबिक-१११६/३७६/प्र.क्र.८६/का-९, दि.१३.१०.२०१६.
४. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र. कौटुंबिक-१११६/३७६/प्र.क्र.८६/का-९, दि.१५.०६.२०१७.
५. मा. उच्च न्यायालयाच्या डेडीकेटेड सेल च्या दि.३०.०८.२०१६ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त, दि.१६.०९.२०१६
६. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र. कौटुंबिक-१११६/प्र.क्र.२२२/का-९, दि.१८.०८.२०१७.
७. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र. कौटुंबिक-१११६/प्र.क्र.२२२/का-९, दि.०३.०७.२०२०.
८. मा. उच्च न्यायालयाचे पत्र क्र. F.&B./१४th F.C./४२/२०१०-२१ दि.१८.१२.२०२०
९. उच्चस्तरीय संनियंत्रण समितीच्या दि.०५.०२.२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त, दि.०९.०२.२०२१

प्रस्तावना :-

कौटुंबिक न्यायालय अधिनियम १९८४ च्या कलम ३ मधील तरतूद व १४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारसीनुसार राज्यात संदर्भ क्र. २ च्या शासन निर्णयान्वये लातूर येथे, संदर्भ क्र. ३ च्या शासन निर्णयान्वये बीड, जालना, उस्मानाबाद व परभणी येथे व संदर्भ क्र. ६ च्या शासन निर्णयान्वये सांगली, रायगड-अलिबाग, जळगांव, यवतमाळ, अहमदनगर, सातारा, धुळे, बुलढाणा व भंडारा येथे याप्रमाणे एकूण १४ ठिकाणी कौटुंबिक न्यायालये स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

दि.३०.०८.२०१६ रोजीच्या मा. उच्च न्यायालयाच्या Dedicated Cell च्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार, संदर्भ क्र. ६ व ७ येथील शासन निर्णयान्वये सांगली, रायगड-अलिबाग, जळगांव, यवतमाळ, अहमदनगर, सातारा, धुळे, बुलढाणा, भंडारा, लातूर, जालना व उस्मानाबाद येथील कौटुंबिक न्यायालये ज्या दिनांकास सुरु होतील तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीकरीता स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहेत. तदनंतर, बीड व परभणी येथील कौटुंबिक न्यायालय अनुक्रमे दि.०२.१०.२०२० व दि.२०.१२.२०२० पासून कार्यान्वित झाले आहे. यानुषंगाने, मा. उच्च न्यायालयाने संदर्भ क्र. ८ येथील पत्रान्वये सदर १२ कौटुंबिक न्यायालयांच्या धर्तीवर उर्वरित दोन कौटुंबिक न्यायालये (बीड व परभणी), ज्या दिनांकास ती सुरु झालीत तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी मंजुरी देण्याकरीताचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्तावास दि.०५.०२.२०२१ रोजीच्या उच्चस्तरीय संनियंत्रण समितीच्या बैठकीने मान्यता दिली आहे. यानुसार, १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या बीड व परभणी येथील २ कौटुंबिक न्यायालयांना ज्या दिनांकास ती सुरु झाली आहेत तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी मंजुरी देणेबाबत कार्यवाही करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१४ व्या वित्त आयोगांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या व सद्यस्थितीत कार्यान्वित असलेल्या बीड व परभणी येथील २ कौटुंबिक न्यायालयांना ज्या दिनांकास ती सुरु झाली आहेत तेथून पुढे ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त २ कौटुंबिक न्यायालयांतील अस्थायी पदे दि. ३१ ऑगस्ट, २०२१ पर्यंत चालू ठेवण्यास शासन मंजूरी असून सदर अस्थायी पदांना दि. ३१ ऑगस्ट, २०२१ नंतर पुढील मुदतवाढ घेणे आवश्यक आहे.

३. याप्रित्यर्थ येणारा खर्च "भागणी क्रमांक जे-१, २०१४, न्यायदान, १०२ -उच्च न्यायालये (१३) १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत योजना (१३)(०२) कौटुंबिक न्यायालये (अनिवार्य), सांकेतांक क्रमांक (२०१४ ०६०१)" या लेखाशीर्षाखाली भागविण्यात यावा.

४. हा शासन निर्णय मा. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय संनियत्रण समितीने दिलेल्या मान्यसेस अनुसरून तसेच वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१९२/२०२०/व्यय५, दिनांक १६.०३.२०२० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक २०२१०३२५१२११५३३४१२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(आनंद भारत होडावडेकर)
उप विधि सल्लागार-नि-उप सचिव

प्रत:

१. मा.राज्यपालाचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव ,
३. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा / विधानपरिषद ,
४. महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई,
५. संबंधित प्रमुख न्यायाधीश, जिल्हा व सत्र न्यायालये / कौटुंबिक न्यायालये,
६. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा / मुळ शाखा), मुंबई,
७. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, नागपूर, औरंगाबाद व पणजी खंडपीठ,
८. संचालक, अभियोग संचालनालय, मुंबई,
९. सह संचालक, न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, उत्तन/नागपूर,
१०. सदस्य सचिव, विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई,
११. महालेखापाल- एक (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), मुंबई,
१२. महालेखापाल- दोन (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), नागपूर,
१३. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई ,
१४. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई ,
१५. वित्त विभाग, वित्त आयोग कक्ष /व्यय-५/ अर्थ-११/आपुक,
१६. विधि व न्याय विभागातील सर्व कार्यासने,
१७. निवड नस्ती.